

„Hudební paměť Kublova“ – ozvěny času.

V Kublově se hudba nikdy nehrávala jen pro potěchu. Byla hlasem lesa, výstrahou ohně, radostí na slavnostech i smutkem pohřbů. Od prvního zatroubení na lovecký roh až po zpěv místního sboru — muzicírování tu bylo vždy součástí života, tichým svědkem proměn obce i jejích obyvatel.

Nejstarší ozvěnou hudby v našem kraji v srdci křivoklátských lesů bylo troubení při lovech na nástroje ze zvířecích kostí zvané olifanty, později při honech na mosazné zakroucené lovecké rohy zvané cornus. Vzpomeňme na bájný příběh přepadení knížete Jaromíra a jeho věrného druha Hovoru, který troubením na lovecký roh přivolal záchranu. Troubení se stalo nejen signálem pro lovce, ale i ceremoniálním prvkem, který dodával honům slavnostní rámeček. Dnes se hraje na mosazné nástroje zvané lesnice nebo na menší nástroje, kterým se říká borlice.

Později troubení sloužilo i jako výstraha. Při požárech a výjezdech místního hasičského sboru, který byl založen v roce 1889, zaznívala hercovka — malý plechový roh, na který troubili jmenovaní trubači/hudci a jejich velitel. Jejich úloha byla klíčová: varovat obec, svolávat pomoc, ale i doprovázet slavnostní výročí či poslední rozloučení se členy sboru. Hercovka se stala hlasem pohotovosti, ale i důstojnosti. V Kublově v roce 1912 patřili mezi hudce: **Josef Choc** pokrývač nar. 1863 a **Krupička Antonín** tesař nar. 1882. V roce 1913 se uvádí jmenování nových trubačů sboru, a to **Karla Malce** a **Josefa Dubského**.

V dobách, kdy Kublov spal pod tmavou oblohou bez pouličního osvětlení, vesnicí obcházel ponocný — muž s lucernou, halapartnou a kravským rohem, který bděl nad bezpečím obyvatel. Jeho úkolem bylo hlídat stavení před požárem, zloději či jiným neštěstím a zároveň oznamovat čas. Ponocný se v noci řídil vlastním odhadem — podle délky pochůzky, polohy hvězd, měsíce nebo prostě podle zvyku. Hodinky tehdy běžně neměl, a pokud je měl, šlo spíše o výjimku. Každou hodinu zatroubil na roh a často přidal i veršovanou hlášku, kterou nezřídka zazpíval. Například: „Odbila dvanáctá hodina, chval každý duch Hospodina!“. Jeho roh a zpěv byly jedinými zvuky, které narušovaly ticho pod hvězdami. A právě v té noční samotě měl lidský hlas zvláštní sílu — připomínal, že někdo bdí, že vesnice není opuštěná. Byla to jiná hudba než ta denní — ne slavnostní, ale bdělá. Muzicírování, které chránilo.

Zatímco noc patřila ponocnému, přes den se z věže kostela svatého Jana Křtitele ozývaly zvony — tři kovové hlasy, každý s vlastním posláním, velký, prostřední a malý.

V červenci roku 1917 však prostřední zvon umkl — byl zabaven monarchií pro válečné účely a roztaven. Zůstaly dva. Jejich zvuk byl pro obyvatele Kublova důvěrně známý. Zvony se ozývaly při poledni, při klekání, svolávaly na mši svatou, zvonily při pohřbu, při křtu, při svatbě — jako připomínka řádu, víry a sounáležitosti.

Hudba se však neozývala jen z kostela, lesů a návsi, ale i ze školní třídy. V roce 1779 byla v Kublově založena škola a jejím prvním učitelem se stal **Jan Velvarský**. Právě učitelé byli často prvními hudebními vychovateli — vedli děti ke zpěvu, rytmu, někdy i ke hře na jednoduché nástroje. Škola se tak stala místem, kde se hudba učila nejen jako dovednost, ale jako součást všeobecné kultury. Ještě vzpomeňme **Františka Kliera**, který sestavil sbor, do kterého vybral i mladého J. L. Zvonaře. Každý svátek a neděli učitel se sborem provozoval figurální mši či litanie (poprvé na Boží hod Velikonoční roku 1831).

Nelze opomenout bohatou hudební tradici kostela sv. Jana Křtitele na Velízi. V počátcích zde zazníval gregoriánský chorál z úst řeholníků benediktinského kláštera. Později, než byly zakoupeny varhany, doprovázely mše zpěv a různé hudební nástroje. Z inventárního výpisu víme, že se jednalo například o basu, housle, violu, lesní rohy, trubky, klarinety, buben a bubínek.

Z kroniky „Liber memorabilium“ (doslova "Kniha událostí hodných zapamatování") fary na Velízi se dozvídáme, že „dávno očekávané varhany konečně byly do farního kostela dopraveny a postaveny. Dne 16. června 1895 je nový administrátor František Kříž posvětil řádem církevním. Varhany postavila pražská firma Rejna a Černý za cenu 972 zlatých. Kolaudace proběhla 5. července 1895.“

Z řad varhaníků vyzdvihneme a vzpomeňme varhaníka, vyučeného tesaře pana **Josefa Vrbu** z Kublova č. 143, který hrál při mších jak na Velízi, tak v kostele sv. Vavřince na náměstí v Žebráku. Současně tamtéž vedl i dva sbory.

V letech 1958 až 1986, kdy obecní kroniku vedl mimo jiné pan učitel **Václav Sebránek**, se dozvídáme z jeho pečlivých zápisů o pěveckých sborech, které v Kublově působily. Známe jména jejich členů, víme o kapelách, které hrály při

slavnostech, bálech, ale i pohřbech. Živá hudba tehdy doprovázela všechny etapy života — od narození po poslední rozloučení.

Václav Sebránek byl odborný učitel nar. 20. 4. 1915 v Chlumu okres Rokycany. V roce 1959 do kroniky zapsal: „Zpěv a hudba je stále v popředí zájmu našich občanů, kteří jsou hrdi na slavného hudebního skladatele J. L. Zvonaře, kublovského rodáka a kteří vždy čas od času navazují také na naši národní tradici a s neobyčejným zápalem i po těžké práci věnují svůj čas zpěvu“

Na podzim roku 1953 dochází k oživení pěveckého sboru „**Zvonař**“, který měl již od 30. let zvučné jméno. Řízení souboru se ujala paní učitelka **Hedvika Sebránková** a dosáhla s ním velkých úspěchů. Je nutno dodat, že čítal v roce 1955 50 členů, 26 žen a 24 mužů.

V roce 1963 je zřízen lektorát hudby osvětové besedy zásluhou učitele Václava Sebránka. Přihlásilo se 26 žáků, kteří docházeli do 1. patra školní budovy (dnes MŠ). Bylo zakoupeno pianino ve Středisku klávesových nástrojů v Praze nad Národním muzeem za 3500,-Kč (peníze zapůjčila Tělovýchovná jednota Sokol v Kublově). Jednáním s hudební školou v Berouně byl k odborné výuce získán učitel hudby Václav Vydra. Jak se dočítáme dál, v roce 1964 zde učil 24 dětí. Z nich 5 se učilo hře na housle, 7 hře na klavír, 9 hře na harmoniku a 3 hře na kytaru. Lektorát hudby měl vlastní pianino, kytaru, velký buben, bubínek, činely, klarinet a trombón, který je u pana Josefa Nového na Velízi.

V průběhu let se vystřídalo několik učitelů jak z řad profesionálů, tak amatérů. Vzpomeňme na Basila Macalíka hudebního pedagoga – důchodce, který dojížděl 1x týdně z Dobřichovic. Pan Macalík byl hudební pedagog, sbormistr a skladatel, narozený roku 1894 v Rožnově pod Radhoštěm. Studoval na varhanické škole v Brně (1909–1910) a poté na Pražské konzervatoři (obor varhany absolvoval v roce 1913), působil u vojenské hudby v Linci (1913–1917), po válce se věnoval pedagogické činnosti, zejména v oblasti hudební výchovy. Jeho práce zahrnovala výuku, sbormistrovství a kompozici, přičemž se zaměřoval na rozvoj hudebního citění u mládeže.

Z dalších učitelů, kteří působili v kublovském lektorátu hudby, vzpomeňme na Jiřího Bezděkovského (1920–2014), významného českého houslistu, hudebního pedagoga a dlouholetého koncertního mistra Symfonického orchestru Československého rozhlasu. Jeho život byl zcela zasvěcen hudbě, a to jak na koncertních pódii, tak ve školních lavicích.

Dále vyučovala v lektorátu hudby **Alena Bernardová** – klavír, **Václav Krupička** – housle a kytara a **Ladislav Zýka** – akordeon. Působil zde také hudební kroužek pod vedením Václava Krupičky a pěvecký kroužek pod vedením paní Sebránkové.

Z orchestrů vzpomeňme kapelu **Antonína Pelce** – houslisty z Kublova č. 25, (dodnes se tam říká U kapelníků), dále hudební kroužek **Švitorka**, který byl v dalších letech nahrazen tanečním orchestrem mladých.

V roce 1962 byla založena hudební skupina **D62**, D – dixilend, 62 rok vzniku, která hrála ve složení: **Luboš Pergler** Kublov, **Josef Mencil Březová**, **František Kodet** Kublov, **Ota Holeček Svatá**, **Josef Krauz** Kublov, **Antonín Strachota** Kublov, **Jiří Bauer Svatá**, zpěv **Hana Perglerová** roz. Štiková Kublov. Skupina D62 hrála nejen při tanečních zábavách v Kublově, v Tlustici, v Žebráku, v Hořovicích a v Nižboru, ale i při svatbách a jiných slavnostech.

Muzicírování v Kublově není jen zvyk, který se drží ze setrvačnosti. Je to něco hlubšího. Je to paměť, která se neukládá do knih, ale do lidí. Do jejich hlasů, do jejich rukou, do jejich srdcí. Když se v neděli rozezní zpěv, někdo doma vezme do ruky housle nebo sedne za klavír, jako by se probudilo něco starého a krásného. Jako by se ozvala ozvěna z kopců nad Kublovem, kde lesy pamatují víc, než si myslíme. Hudba tu byla vždycky. Nejen v kostele, ale i na návsi, v hospodě, u stolu, při práci i při smutku. Byl to duch času. A kdo ji jednou zaslechl, ten ví, že se nevytratí. Jen občas ztichne, aby mohla znovu zaznít — třeba v jiném tónu, jiným hlasem, ale se stejným srdcem.

Zdroje:

1889-1989 100. výročí založení požárního sboru v Kublově

Pamětní kronika obce Kublov 1958-1986.

Cesty a osudy loveckého rohu – František Bezděk.

D62 stojící z leva, Josef Mencl, František Kodet, Ota Holeček, Josef Krauz, Antonín Strachota, Jiří Bauer – buben.

Dechová kapela Antonína Pelce.

Sax vlevo - Ladislav Zýka, sax vpravo - Jaroslav Zýka, Housle vlevo – p. Štika, housle vpravo – Karel Kuník, trumpeta vpravo – Míra Kotršál.